

Unofficial translation

Prague, November 2016

Dear Commissioner,

I welcome your incentive to follow up on our dialogue concerning human rights of Roma and persons with disabilities. I would like to underline that the protection of fundamental rights of vulnerable groups, including Roma and persons with disabilities, is one of the priorities of the Czech Government's human rights agenda and will belong to the topics on which the forthcoming Chairmanship of the Czech Republic at the Council of Europe will focus.

Below, I will follow up on your questions and inform you about important developments regarding the individual issues that you have mentioned.

Sterilisation of Roma women

In my response to your letter of October 2015 concerning the involuntary sterilisation I explained in detail the position of the Government to this issue, namely, that a court action remains the way for the award of damages for the victims of involuntary sterilisations. The position of the Government has not changed.

The proposal to complete the existing system of legal aid has been approved by the Government. The main objective of the proposed legislation is to offer legal counselling free of charge or at a reasonable price for all persons in need of legal assistance. Already under the present system, an attorney assigned by the Czech Bar Association can provide further legal assistance outside of formal proceedings free of charge or at a reduced price. The system will be completed with legal assistance provided and covered in administrative proceedings as well as the proceedings before the Constitutional Court. Under the proposed legislation if victims of unlawful sterilisation qualify due to their material situation for the free or partially covered legal aid, they will be able to obtain it.

Segregation of Roma children at schools and the execution of the D. H. v. the Czech Republic judgment

Regarding the number of Roma children that stopped attending practical primary schools and started attending mainstream primary schools as results of the inclusion measures, let me inform you that at this moment preliminary data speak about approximately 250 children (Roma and non-Roma) who were enrolled from practical schools into the mainstream primary schools. The Ministry of Education, Youth and Sports will evaluate the results of the inclusive measures by the end of November 2016 based on official statistical data reflecting the situation as of 30 September 2016.

The amendment to the Education Act, approved by the Parliament in May 2016, which introduced compulsory and free last year of pre-school education for all children as of 1 September 2017, will also improve the readiness of Roma children for mainstream primary education. The impact of the compulsory last year of pre-school education will be visible next year.

Combating institutional prejudice against Roma is one of the goals of the Inclusive Education Action Plan 2016-2018. Standards of pedagogical staff include the duty to treat all students equally, without racial prejudices. This approach is also incorporated into the educational training for pedagogical and non-pedagogical staff and the Czech School Inspection is responsible for monitoring the standards in the educational processes.

The issue of segregated Roma classes in regular primary schools is tackled by the Decree of the Ministry of Education, Youth and Sports no. 27/2016 Coll., on the education of students with special educational needs and gifted students. It sets specific criteria on the possible numbers of children with special educational needs in one class. Henceforth, it should not be possible for more than five children with special educational needs to be in one class.

Lastly, let me stress that “entrance tests” and/or “school readiness tests” should not be used as a criteria for enrolment into the public primary education. The Czech School Inspection supervised the enrolment process in 2016. Only 2.8 % of the sample of schools used testing during the enrolment, mainly as a motivational factor. Only one school used this as a criterion for enrolment; henceforth The Czech School Inspection started an official proceeding with the school to remedy the situation.

Territorial segregation and housing of Roma

The Government is preparing to introduce the Social Housing Act, which is based on the Strategy for Social Housing 2015 – 2025. The draft Social Housing Act is at this moment in the inter-ministerial comments procedure. The issue of housing of Roma is dealt with in the Strategy for Roma Integration until 2020 and is further elaborated in the Strategy to Combat Social Exclusion until 2020, which responds to the findings of the Analysis of socially excluded localities in 2015.

All the aforementioned documents stress the problem of “residential hostels” and a housing supplement to persons occupying residential hostels. When formulating policies for social and subsidised housing and other measures in this area, an account will be taken of the situation of Roma families, primarily families with children, respecting the principle that families with children should always live in flats and that no child should grow up in a hostel. Emergency assistance and shelters for families with children who are at risk of losing their homes respect the principle that families should not be divided. This should result in an overall decrease in the number of Roma families living in hostels.

Manifestation of intolerance, racism, xenophobia and hate speech

In response to the expressions of intolerance targeting Muslims and immigrants, the Police adopted a number of measures, which included inter alia schoolings of specialists on extremism from the Service of Criminal Police and Investigation, training of Police riot units and increasing the capacities of the Police to investigate criminality committed via Internet. At present, gatherings of anti-immigrant and islamophobic groupings are rather diminishing. Among other reasons, this was influenced by the criminal proceedings initiated against some of the activists of these xenophobic movements.

Within the framework of the “Fight Against Extremism Strategy”, the Ministry of the Interior implements measures to combat hateful content on the Internet, educational and awareness-raising activities, crime prevention activities related to socially excluded localities, training courses for criminal justice agencies and tasks related to providing assistance to victims of crimes of an extremist nature.

The Government strives towards building a tolerant society. An example of such a measure to support this endeavour is the Campaign against Racism and Hate Violence. The campaign has

been especially relevant when addressing Anti-Gypsyism, hate speech and violence against Roma as well as when addressing the anti-Islamic sentiments. In total 220 HateFree zones were established among public and private institutions (for example restaurants, schools, clubs).

Memorial site Lety u Pisku

In March 2016, the Government confirmed its intention to take steps in order to close the farm, and expressed readiness to purchase the site. Currently, negotiations are underway between the Government and the representatives of the owners of the pig farm about its purchase and removal.

Protection of human rights of persons with disabilities

A proposal for accession to the Optional Protocol to the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities (“CRPD”) will be submitted for inter-ministerial comments procedure in November. Based on inclusive consultation process, the Government proposes to entrust the Public Defender of Rights with the role of independent mechanism to promote, protect and monitor the implementation of the CPRD pursuant to Article 33(2) thereof. As of now, the draft law amending the Act on the Public Defender of Rights is being discussed in the Parliament.

We are aware of the need to support persons with disabilities, including persons with psychosocial disabilities, in exercising their rights to live in natural environment and in local communities. One of the measures is the support for the deinstitutionalization by both systemic measures as well as financially. Among others, the principle of subsidiarity is proposed in the Social Services Act amendment for situations when social services are provided.

In 2013, the Strategy for the Reform of Psychiatric Care was adopted by the Government with the aim of ensuring systemic changes in the provision of care to ensure priority support for care for patients in their natural environment, with the objectives of the timely detection of illness and the timely treatment of the seriously mentally ill. This care should result in reduced demand for institutional care. Emphasis is placed on de-stigmatisation, the humanisation of care; respect for the patient’s needs, and improving both the availability and quality of care. As part of the implementation of the Strategy, as well as during its transit

phase, there will be intensive training in mental health for both health care workers and those in other sectors. These activities will also contribute to minimising the use of restraints.

Currently, the prepared amendment to the Social Service Act would introduce the subsidiarity in the use of social services – that is the preference of services provided in home settings over services provided in institutional settings.

Further to the issue of the disproportionate use of restrictions and restraints of persons living in institutions, I would like to inform you that the draft amendment of the Medical Care Act related to the means of restraint approved by the Government in 2015 is currently being discussed in the Parliament. The Ministry of Health is currently preparing a new methodical instruction on the use of the means of restraint.

The transformation of the system of care for children at risk is outlined in the National Strategy of the Protection of Children for the years 2012 – 2018 “Right to Childhood” and its implementation action plan. One of the major outcomes of the Strategy was the amendment to the Act on the socio-legal protection of children, which entered into force on 1 January 2013. The amendment prioritizes measures ensuring stay of a child in their family or in foster family.

Regarding the implementation of new provisions of the Civil Code, which move away from the concept of substitute decision-making to the concept of supported or assisted decision-making, and to changes in the area of limitation of legal capacity, available data show that intensive process of the revision of the court decisions regarding the limitation of legal capacity issued prior to 2014 is under way. The alternatives to the limitation of legal capacity, which allow for the use of supported and assisted decision-making, are being used more intensively. The number of decisions approving the agreement on support in decision-making increased by 30 per cent in 2015 compared to the previous year. In a similar vein, the number of the newly approved representations by family members increased by 50 per cent.

As the institute of the guardianship council is new, its use is still rather limited. It is also important to note, that in some cases structures similar to guardianship counsels are established, albeit they do not have a formalised status of a council under Section 472 of the Civil Code.

Dear Commissioner,

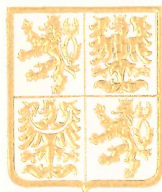
Please, allow me to assure you that the Government of the Czech Republic will continue in its endeavours to secure the human rights of all, including vulnerable groups. In this process, frank and open dialogue with you is of great importance and provides us with a valuable feedback and support. Therefore, I am looking forward to our further dialogue and co-operation.

Yours sincerely,

Mr Nils Muižnieks

Commissioner for Human Rights of the Council of Europe

STRASBOURG

Bohuslav SOBOTKA
Předseda vlády České republiky

V Praze dne 2 . listopadu 2016

Vážený pane komisaři,

vítám Váš podnět k navázání na náš dialog o lidských právech romské menšiny a osob se zdravotním postižením. Chtěl bych zdůraznit, že ochrana základních práv zranitelných skupin osob, včetně romské menšiny i osob se zdravotním postižením, je jednou z priorit agendy české vlády v oblasti lidských práv a bude patřit k tématům, na která se bude soustředit nadcházející předsednictví České republiky v Radě Evropy.

Níže navazuji na Vaše otázky a informuji Vás o vývoji v jednotlivých tématech, která jste zmínil.

Sterilizace romských žen

Ve své odpovědi na Váš dopis z října 2015 týkající se nedobrovolné sterilizace jsem detailně vysvětlil pozici vlády České republiky v této otázce, totiž že oběti nedobrovolných sterilizací se mohou domáhat náhrady újmy cestou soudního řízení. Pozice vlády se nezměnila. Vládou byl schválen návrh na doplnění existujícího systému právní pomoci. Hlavním cílem navrženého zákona je nabídnout právní poradenství zdarma nebo za dostupnou cenu všem osobám, které právní pomoc potřebují.

Již v rámci současného systému může advokát přidělený Českou advokátní komorou poskytnout další právní pomoc mimo formální řízení zdarma nebo za sníženou cenu. Tento systém bude doplněn o právní pomoc poskytovanou a hrazenou v rámci administrativního řízení i řízení u Ústavního soudu. Oběti nezákonné sterilizace, které dosáhnou na základě své materiální situace na bezplatnou nebo částečně hrazenou právní pomoc, ji na základě navrženého zákona obdrží.

Segregace romských dětí ve školách a výkon rozsudku v případě D. H. vs. Česká republika

Ohledně počtu dětí, které přestaly navštěvovat praktické základní školy a začaly navštěvovat běžné střední školy v důsledku inkluzivních opatření, Vás mohu informovat, že podle předběžných dat bylo zapsáno 250 dětí (romských i neromských) z praktických škol na běžné základní školy. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy bude na základě oficiálních statistických dat (k datu 30. září 2016) vyhodnocovat výsledky inkluzivních opatření na konci listopadu 2016.

Novela školského zákona schválená parlamentem v květnu 2016, která zavedla povinný bezplatný poslední rok předškolního vzdělávání pro všechny děti od 1. září 2017, zlepšil také připravenost romských dětí pro začlenění do hlavního vzdělávacího proudu.

Potírání institucionálních předsudků proti romské menšině je jedním z cílů *Akčního plánu inkluzivního vzdělávání na období 2016-2018*. Ke standardům pedagogického personálu patří povinnost jednat se všemi žáky stejně bez rasových předsudků. Tento přístup je začleněn také do školení pro pedagogický i nepedagogický personál. Za monitorování standardů vzdělávacích procesů je zodpovědná Česká školní inspekce.

Problematika segregovaných romských tříd v běžných základních školách je řešena vyhláškou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Tato vyhláška stanovuje konkrétní kritéria pro počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě. Napříště by nemělo být možné, aby v jedné třídě bylo více než pět žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nakonec bych chtěl zdůraznit, že „vstupní testy“ a/nebo „testy školní připravenosti“ by neměly být používány jako kritérium pro zápis do základní školy. Česká školní inspekce dohlížela na proces zápisu v roce 2016. Pouze 2,8 % škol z vybraného vzorku při zápisu používaly testování, především jako motivační nástroj, z toho jedna škola používala testování jako kritérium pro zápis. Česká školní inspekce proto s touto školou zahájila řízení o nápravě situace.

Teritoriální segregace a bydlení Romů

Vláda připravuje zákon o sociálním bydlení, který je založen na *Koncepci sociálního bydlení na období 2015 – 2025*. Návrh zákona o sociálním bydlení je v tuto chvíli v mezirezortním připomínkovém řízení. Otázka bydlení Romů je řešena ve *Strategii romské integrace do roku 2020* a je dále rozvedena ve *Strategii boje proti sociálnímu vyloučení do roku 2020*, která reaguje na závěry *Analýzy sociálně vyloučených lokalit z roku 2015*.

Všechny zmíněné dokumenty zdůrazňují problém „ubytoven“ a příspěvku na bydlení pro osoby, které bydlí v ubytovnách. Při formulování politik pro sociální a dotované bydlení a dalších opatření v této oblasti bude brán ohled na situaci romských rodin, primárně rodin s dětmi, a bude dodržován princip, že rodiny s dětmi by vždy měly žít v bytě a žádné dítě by nemělo vyrůstat v ubytovně. Krizová asistence a azylové domy pro rodiny s dětmi, kterým hrozí ztráta domova, respektují pravidlo, že rodiny nemají být rozdělovány. Toto opatření by mělo přispět k celkovému snížení počtu romských rodin žijících v ubytovnách.

Projevy intolerance, rasismu, xenofobie a nenávistné projevy („hate speech“)

V reakci na projevy intolerance mířené na muslimy a imigranty přijala Policie ČR řadu opatření, která zahrnují mimo jiné školení specialistů na extremismus ze Služby kriminální policie a vyšetřování, trénink jednotek pořádkové policie a budování policejních kapacit v oblasti vyšetřování internetové kriminality. V současné době počet shromáždění pořádaných protiimigračními a islamofobními uskupeními spíše klesá. Mimo jiné je to ovlivněno také faktem, že bylo proti některým z aktivistů těchto xenofobních hnutí zahájeno trestní řízení.

V rámci *Koncepce boje proti extremismu* provádí Ministerstvo vnitra ČR opatření pro boj proti nenávistnému obsahu na internetu, vzdělávací a osvětové aktivity, aktivity v sociálně vyloučených lokalitách zaměřené na prevenci trestných činů, tréninková školení pro orgány kriminální policie a úkoly spojené s poskytováním pomoci obětem trestných činů extremistické povahy.

Vláda usiluje o vybudování tolerantní společnosti. Příkladem opatření, které má za cíl toto úsilí podpořit, je Kampaň proti rasismu a zločinům z nenávisti. Kampaň zvláště cílila na problematiku anticiganismu, nenávistných projevů (hate speech) a násilí proti Romům stejně jako na problematiku antiislámských sentimentů. Celkem bylo v České republice založeno

220 HateFree zón ve veřejných i soukromých institucích (např. restauracích, školách, klubech).

Památník v Letech u Písku

V březnu 2016 vláda potvrdila svůj záměr podniknout kroky směřující k uzavření vepřína a vyjádřila svou připravenost areál odkoupit. Momentálně probíhají jednání mezi vládou a zástupci vlastníka vepřína o jeho odkupu a následném odstranění.

Ochrana lidských práv osob s postižením

Návrh na přistoupení k Opčnímu protokolu k *Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením* („ÚPOZP“) bude v listopadu postoupen do mezirezortního připomínkového řízení. Na základě inkluzivního konzultačního procesu navrhuje vláda svěřit roli nezávislého mechanismu pro prosazování, ochranu a monitorování implementace ÚPOZP dle článku 33 (2) této úmluvy kanceláři veřejného ochránce práv. Návrh novely zákona o veřejném ochránci práv je momentálně projednáván Parlamentem ČR.

Jsme si vědomi potřeby podporovat osoby s postižením, včetně osob s psychosociálním postižením, v uplatňování jejich práv žít v přirozeném domácím prostředí a místních komunitách. Jedním z opatření je podpora deinstitucionalizace systémovými opatřeními i finančně. V novele zákona o sociálních službách je mimo jiné navržen princip subsidiarity při poskytování sociálních služeb.

V roce 2013 přijala vláda *Strategii reformy psychiatrické péče* s cílem zajistit systémové změny v oblasti poskytování péče ve směru upřednostňování poskytování péče pacientům v jejich přirozeném domácím prostředí s cílem včasné detekce nemoci a včasného zahájení léčby lidí s vážným duševním onemocněním. Tato péče by měla vést ke snížení potřeby institucionální péče.

Důraz je kladen na destigmatizaci, humanizaci péče, respekt k pacientovým potřebám a zlepšování jak dostupnosti, tak kvality péče. Součástí implementace strategie stejně jako přechodné fáze k její implementaci bude intenzivní školení pro zdravotníky i pracovníky v jiných sektorech v oblasti péče o lidi s duševním onemocněním. Tyto aktivity také přispějí k minimalizaci využití omezovacích prostředků - kurtování.

Momentálně připravovaná novela zákona o sociálních službách zavede subsidiaritu ve využívání sociálních služeb, tj. upřednostnění služby, která je poskytována v domácím prostředí, před službou poskytovanou v instituci.

V souvislosti s nadměrným využíváním restriktivních a omezujících opatření vůči osobám žijícím v institucionální péči bych Vás rád informoval, že Parlament ČR aktuálně projednává novelu zákona o zdravotních službách upravující otázku používání omezujících prostředků, která byla schválena vládou v roce 2015. Ministerstvo zdravotnictví ČR momentálně připravuje nový metodický předpis o používání omezujících prostředků.

Transformace systému péče o ohrožené děti je zpracována v *Národní strategii ochrany práv dětí (Právo na dětství)* na období 2012 – 2018 a akčním plánu na její implementaci. Jedním z klíčových výstupů strategie byla novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí, účinná od 1. 1. 2013. Na jejím základě došlo k posílení nástrojů směřujících k praktickému naplnění principu upřednostnění rodinné nebo náhradní rodinné péče před ústavní výchovou.

Implementace nových ustanovení občanského zákoníku, které se posouvají od konceptu náhradního rozhodování ke konceptu podporovaného nebo asistovaného rozhodování a ke změnám v oblasti omezení svéprávnosti, je každoročně vyhodnocována. Dostupná data ukazují, že dochází k intenzivnímu procesu revidování soudních rozhodnutí o omezení právní způsobilosti vydaných před rokem 2014. Alternativy k omezení svéprávnosti, které zahrnují využití podporovaného nebo asistovaného rozhodování, jsou využívány častěji. Počet rozhodnutí zahrnující souhlas s nápomocí při rozhodování vzrostl v roce 2015 o 30 procent v porovnání s minulým rokem. Podobně vzrostl počet nově schválených zastoupení členem domácnosti; v tomto případě nárůst činí 50 %.

Jelikož je institut opatrovnické rady nový, jeho využití je stále spíše omezené. Je také důležité uvést, že v některých případech jsou ustavovány struktury odpovídající opatrovnickým radám, ačkoli postrádají formalizovaný status rady podle paragrafu 472 občanského zákoníku.

Vážený pane komisaři,

dovolte mi, abych Vás ujistil, že vláda ČR bude pokračovat ve svém úsilí zajistit lidská práva pro všechny, včetně zranitelných skupin. V tomto procesu je pro nás velmi

důležitý upřímný a otevřený dialog s Vámi, který nám poskytuje cennou zpětnou vazbu a podporu. Proto se těším na další pokračování našeho dialogu a spolupráce.

S upřímným pozdravem

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, connected strokes that are difficult to decipher as a specific name.

Vážený pan
Nils Muiznieks
komisař Rady Evropy pro lidská práva

Š T R A S B U R K